

Parlamento de papel

La dona davant de les eleccions

El voto de la mujer en las próximas elecciones generales es algo que quisiéran para sí todos los partidos políticos. Algunos han intentado asumir la problemática —que no debiera serlo— de la mujer, y otros lo simulan para captar a este 52 % de posibles electores. La escritora Montserrat Roig, candidata por el PSUC, va dando un repaso a las diferentes opciones políticas en relación a lo que ofrecen a la mujer para que ésta les otorgue su voto.

Cap partit d'esquerra tradicional té dret, avui, a presentar-se com el partit de l'alliberament de la dona, car la revolta de les dones, organitzada des de fa poc col·lectivament, és un fet molt nou a la societat moderna i encara no assumit del tot pels partits que han encapçalat la lluita per l'emancipació de la classe obrera. És una revolta nova que s'inicia amb unes característiques i en un context diferent de la revolta de les dones angleses per al dret de vot.

Som ja en plena campanya electoral i gairebé tots els partits, àdhuc els nostàlgics del franquisme, cuiten a oferir drets i igualtat a la dona. L'explicació és clara: som, si fa no fa, el 52 % de votants. El nostre vot existeix. Per tant, les dones existim. El 14 d'abril de 1931 les dones no van existir com ara per una senzilla raó: encara no podien votar. Però la República els duria el dret a vot, la llei del divorci, l'equiparació jurídica amb l'home, i les bases institucionals per a poder participar en la vida pública.

Tots els partits, els vells i els nous de trinxera, es recorden de nosaltres. Els uns amb demagògia, els altres subtilment. Alguns, pocs, afegint als seus programes algunes de les nostres reivindicacions específiques i introduint-hi el matís de voluntat en dir que volen arribar a ésser «el partit de l'alliberament de la dona», com és el cas del PSUC.

Els qui són més demagògics són aquells que, com Alianza Popular o Convivència, a Catalunya, demanen el nostre vot tot oferint-nos la igualtat entre l'home i la dona. Però la majoria dels homes que formen part d'aquesta coalició han participat activament en un règim profundament despòtic que, durant quaranta anys, ha convertit la dona en la gran vençuda. Fins fa molt poc, per exemple, ha estat vigent l'article 1.263 del codi civil en què equiparava la dona casada amb els menors no emancipats, els menors no emancipats, els boigs o dementis, i amb els sordomuts que no sabien escriure. La dona ha anat a la presó per vendre el seu cos —mentre no hi anaven els homes per comprar-lo. Per cometre «delictes» que, com l'adulteri, no ho són per a l'home. La dona ha estat discriminada a l'educació, al treball, la dona ha estat doblement explotada en obligar-la, mitjançant la pressió de la «moral», a complir els seus rols de mare i de muller sacrificada. A més, un sistema bàsicament insolidari com és el feixista fa créixer el masclisme dels homes —àdhuc dels més oprimits— i provoca enfrontaments i crispacions entre els homes i les dones que lluiten pel seu alliberament quan, en realitat, haurien de ser solidaris en els distints terrenys d'una mateixa lluita.

Altres ens tracten de manera més subtil. El 15 de desembre de 1976, el govern Suárez demanava, a les dones, que voléssim pel nostre futur. El nostre «futur» era la reforma. Durant aquells mesos no ha estat decretada l'amnistia per als delictes que condemnem específicament la dona. El dia 1 de maig foren colpejades brutalment més de 600 dones a Barcelona perquè posaven en qüestió, públicament, la utilització que feia el capital del «dia de la madre» mentre la mare soltera continua sense els mateixos drets que la mare casada. Segons el Tribunal Suprem, cada dia són comesos uns mil avortaments arreu de l'Estat espanyol sense cap garantia sanitària. (A Bilbao morí una noia fa uns mesos per haver avortat en males condicions i cada dia són més els casos de dones que malen els seus nadons no desitjats). La crisi econòmica és suportada especialment per la mestressa de casa, encarada dia darrera dia amb els preus abusius del mercat. La dona obrera ha de resoldre problemes d'organització social, com és la cura dels nens petits i dels vells, i, alhora, cercar feines en pessimes condicions de treball, car l'alur augmenta de manera escandalosa. Quan les dones han estat ministres amb el govern Suárez? Només una dona ha accedit a un càrrec de certa importància: Carmen Díez de Rivera, la qual no ha tingut cap mena de poder en les grans decisions governamentals. El somriure de Carmen Díez de Rivera aplemperava la repressió i suavitzava les tensions entre el poder i la comissió negociadora de l'oposició democràtica. Ara el president Suárez, i els seus candidats per Catalunya, es presenten sota el lema de «els homes que fan possible la democràcia». Si més no ells no se n'amaguen: el diuen ben clar que la seva «democràcia» només es cosa d'homes...

Hi ha altres partits que per la seva trajectòria ens ofereixen, a les dones, una certa credibilitat democràtica. Són els partits catalans del centre i del centre-esquerra. Ells parlen sincerament de què cal abolir les lleis que ens discriminen. És evident que les dones necessitem d'un marc democràtic per a poder reunir-nos i expressar lliurement les nostres reivindicacions, per a poder lluitar pels nostres drets. Però aquests partits no passen d'oferir-nos un segon lloc en les grans decisions, car en no posar en qüestió la situació concreta en què es troba la dona dins de la família i dins de la moral tradicional, no faran res «real» per a transformar aquesta situació. Canviaran les lleis, és cert, però els papers dins de la llar continuaran essent els mateixos. La igualtat només serà efectiva en el terreny jurídic. Els homes

de la nova democràcia continuaran tenint més temps i més possibilitats per a decidir els destins de l'home, incloses les dones.

L'única ideologia que, en principi, ofereix un marc adequat des del punt de vista polític, econòmic i social per al nostre alliberament és aquella que lluita per a la igualtat efectiva entre tots els éssers humans, per el socialisme. La ideologia dels partits polítics que accepten, i intenten d'assumir, la novetat que aporta el feminisme des del punt de vista reivindicatiu i transformador. És cert que només les dones coneixem exactament els termes en què es desenvolupa la nostra opressió. Però les dones que creiem en el marc que ens ofereixen els partits polítics que són per al socialisme, sabem molt bé que és inútil lluitar contra els homes com un tot. El sistema opressiu que durant segles i segles ha mantingut i ha escampat arreu de l'univers l'estol dels oprimits també ha obligat als homes a fer el paper de «mascles», tampoc no els ha deixat comportar-se en uns éssers totalment lliures. Car ningú no és lliure del tot quan esclavitzat algú, encara que aquest algú visqui a la mateixa llar.

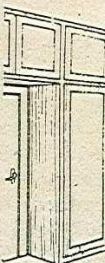
Així, el feminisme per a ésser «total» ha de saber emmarcar-se en un context polític que sigui alliberador. El feminisme aporta als partits polítics que són per al socialisme una nova manera de concebre la lluita en què les dones ens sentim realment protagonistes. El feminisme polític, cal aclarir-ho, no va en contra de la família ni contra el matrimoni, sinó en què siguin cèl·lules socials que es mantenen més per raons econòmiques que no per raons d'afecte. El feminisme polític entén que els problemes de manteniment dels vells, dels nens, dels subnormals, dels invàlids, etc., no han de córrer a càrrec de la dona dins de la família sinó de tota la comunitat. El feminisme, incorporat dins de la lluita pel socialisme, no preten d'imposar a ningú cap norma de conducta per a la vida privada.

Per això, encara que tinguem relucències davant de l'ensabonada que ens adrecen els partits polítics, les dones no ens podem abstenir de votar. I, a l'hora de votar, hem de triar bé aquells partits polítics que, malgrat les seves deficiències, ens ofereixin aquest marc polític necessari per al nostre alliberament. La nostra abstenció només afavoriria els mateixos que durant quaranta anys ens han mantingut dins de l'opressió i dins de la ignorància.

Ens cal votar, doncs, ens cal votar democràcia per a poder-nos expressar i reunir i ens cal votar socialisme a fi que el camí cap el nostre alliberament no sigui tan llarg. No hem de permetre que els homes decideixin per nosaltres. No hem de permetre que sigui una democràcia a milges, només fela per homes. Les dones hem de ser coprotagonistes en la construcció d'aquesta nova societat. —
Montserrat Roig (PSUC)

ARI
RO

TOD

BA
TA
LA